

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ПРОЕКТ РІШЕННЯ

**Про звернення депутатів Одеської обласної ради
до Прем'єр-міністра України щодо невідкладного вжиття заходів з
відновлення екосистеми водосховища Сасик та реабілітації
прилеглих територій**

З метою забезпечення виконання вимог статті 50 Конституції України щодо права кожного громадянина на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди, що включає гарантії права вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, право на її поширення, а також, беручи до уваги актуальність проблематики відновлення екосистеми водосховища Сасик у Татарбунарському районі Одеської області, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Прем'єр-міністра України щодо невідкладного вжиття заходів з відновлення екосистеми водосховища Сасик та реабілітації прилеглих територій (додається).
2. Надіслати згадане звернення до Прем'єр-міністра України.

*Проект рішення обласної ради
підготовлено відділом з питань
природокористування апарату
обласної ради та внесено
депутатською групою
«Опозиційна платформа – за
життя» в Одеській обласній раді*

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Одеської обласної ради до Прем'єр-міністра України щодо
невідкладного вжиття заходів з відновлення екосистеми водосховища
Сасик та реабілітації прилеглих територій

Ми, депутати Одеської обласної ради, глибоко стурбовані напруженою екологічною та соціально-економічною ситуацією, що склалась навколо озера Сасик, розташованого у Татарбунарському районі Одеської області.

Озеро Сасик створено на місці колишнього однойменного солоного лиману внаслідок відокремлення його дамбою від Чорного моря і з'єднання каналом з річкою Дунай. Водосховище входить до складу Дунай-Дністровської зрошувальної системи (далі – ДДЗС), будівництво якої здійснювалось у 1976-1991 роках. Водний об'єкт, що займає площу більше 200 кв. км вирішили перетворити на джерело для зрошення полів прісною водою шляхом побудови дамби довжиною 14 км, шириною – 150 м. Процес опріснення озера так і не відбувся. Натомість, солоня вода Сасика спровокувала масштабні ерозії чорноземів і, як наслідок, 30 000 га родючої землі було фактично знищено.

Створення згаданої ДДЗС на базі перетворення морського лиману Сасик стало причиною негативної екологічної трансформації і виникнення гострих економічних, екологічних, соціальних проблем та конфліктів. Економічний результат від зрошення на ДДЗС не був досягнутий внаслідок деградації земельних ресурсів (засолення), а також постійно зростаючих витрат на вдосконалення проекту, що значно перевищили початкові, без того величезні капітальні вкладення. Через незадовільну якість води на поливних землях жодного разу не була досягнута проектна урожайність, а отже економічна ефективність ДДЗС виявилася низкою, а капітальні й експлуатаційні витрати – високими. Оскільки термін служби вказаної системи вичерпав себе і подальше її існування із Сасиком в якості джерела водопостачання стало недоцільним, зрошення земель з Дунай-Дністровської зрошувальної системи у 2000 році було припинено.

Наразі ситуація навколо озера Сасик досягла рівня критичної: вода в озері не відповідає санітарним правилам і нормам, виявлено умовно-патогенну флору – протей та цитробактор, які є збудниками інфекційних кишечних захворювань, спостерігається цвітіння синьо-зелених водоростей, що супроводжується відмиранням та розкладанням водоростей, а в результаті їх гниття виділяються токсини. Все це може призвести до виникнення епідеміологічних ускладнень у районі і, що найстрашніше, – зростає захворюваність та смертність серед мешканців прибережних сіл.

У 2009 році за дорученням Одеської обласної державної адміністрації та Одеської обласної ради Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН було проведено науково-дослідницьку роботу, іменовану як «Поліпшення екологічного стану озера Сасик» за участю дев'яти науково-дослідницьких та проектних організацій України, результатом якої став такий висновок: економічно-екологічні та соціально-економічні перспективи розвитку району Сасика можуть бути реалізовані лише за умови повернення його у природний стан – морський лиман. Для поліпшення екологічного стану Сасика необхідно відновити його генетичний зв'язок з Чорним морем шляхом роздамбування.

На численні клопотання обласної ради, Татарбунарської районної ради, сільських рад Татарбунарського району та громадськості до керівництва країни, постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2010 року № 757 була створена Міжвідомча комісія з вирішення питання доцільності ліквідації дамби на озері Сасик, але проблема так і залишається невирішеною.

Таким чином, як убачається із вищезазначеного, навколо озера Сасик існує цілий комплекс проблем екологічного, соціального, економічного та санітарно-епідеміологічного характеру, які неможливо вирішити без здійснення невідкладних заходів, а саме розробки та прийняття Державної цільової програми щодо відновлення екосистеми водосховища Сасик та реабілітації прилеглих територій.

У зв'язку з цим просимо Вашого сприяння розробці та прийняттю Державної цільової програми щодо відновлення екосистеми озера Сасик Татарбунарського району Одеської області та реабілітації прилеглих територій з передбаченням фінансування з Державного бюджету України, адже можливості бюджету Одеської області вкрай обмежені.

Сподіваємося на Вашу підтримку та розуміння!

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до Проекту рішення Одеської обласної ради «Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Прем'єр-міністра України щодо невідкладного вжиття заходів з відновлення екосистеми водосховища Сасик та реабілітації прилеглих територій»

Ми, депутати Одеської обласної ради, глибоко стурбовані напруженою екологічною та соціально-економічною ситуацією, що склалась навколо озера Сасик, розташованого у Татарбунарському районі Одеської області.

Озеро Сасик створено на місці колишнього однойменного солоного лиману внаслідок відокремлення його дамбою від Чорного моря і з'єднання каналом з річкою Дунай. Водосховище входить до складу Дунай-Дністровської зрошувальної системи (далі – ДДЗС), будівництво якої здійснювалось у 1976-1991 роках. Водний об'єкт, що займає площу більше 200 кв. км вирішили перетворити на джерело для зрошення полів прісною водою шляхом побудови дамби довжиною 14 км, шириною – 150 м. Процес опріснення озера так і не відбувся. Натомість, солоня вода Сасика спровокувала масштабні ерозії чорноземів і, як наслідок, 30 000 га родючої землі було фактично знищено.

Створення згаданої ДДЗС на базі перетворення морського лиману Сасик стало причиною негативної екологічної трансформації і виникнення гострих економічних, екологічних, соціальних проблем та конфліктів. Економічний результат від зрошення на ДДЗС не був досягнутий внаслідок деградації земельних ресурсів (засолення), а також постійно зростаючих витрат на вдосконалення проекту, що значно перевищили початкові, без того величезні капітальні вкладення. Через незадовільну якість води на поливних землях жодного разу не була досягнута проектна урожайність, а отже економічна ефективність ДДЗС виявилася низкою, а капітальні й експлуатаційні витрати – високими. Оскільки термін служби вказаної системи вичерпав себе і подальше її існування із Сасиком в якості джерела водопостачання стало недоцільним, зрошення земель з Дунай-Дністровської зрошувальної системи у 2000 році було припинено.

Наразі ситуація навколо озера Сасик досягла рівня критичної: вода в озері не відповідає санітарним правилам і нормам, виявлено умовно-патогенну флору – протей та цитробактор, які є збудниками інфекційних кишечних захворювань, спостерігається цвітіння синьо-зелених водоростей, що супроводжується відмиранням та розкладанням водоростей, а в результаті їх гниття виділяються токсини. Все це може призвести до виникнення епідеміологічних ускладнень у районі і, що найстрашніше, – зростає захворюваність та смертність серед мешканців прибережних сіл.

У 2009 році за дорученням Одеської обласної державної адміністрації та Одеської обласної ради Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН було проведено науково-дослідницьку роботу, іменовану як

«Поліпшення екологічного стану озера Сасик» за участю дев'яти науково-дослідницьких та проектних організацій України, результатом якої став такий висновок: економічно-екологічні та соціально-економічні перспективи розвитку району Сасика можуть бути реалізовані лише за умови повернення його у природний стан – морський лиман. Для поліпшення екологічного стану Сасика необхідно відновити його генетичний зв'язок з Чорним морем шляхом роздамбування.

На численні клопотання обласної ради, Татарбунарської районної ради, сільських рад Татарбунарського району та громадськості до керівництва країни, постановою Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2010 року № 757 була створена Міжвідомча комісія з вирішення питання доцільності ліквідації дамби на озері Сасик, але проблема так і залишається невирішеною.

Таким чином, як убачається із вищезазначеного, навколо озера Сасик існує цілий комплекс проблем екологічного, соціального, економічного та санітарно-епідеміологічного характеру, які неможливо вирішити без здійснення невідкладних заходів, а саме розробки та прийняття Державної цільової програми щодо відновлення екосистеми водосховища Сасик та реабілітації прилеглих територій.

У зв'язку з цим просимо Вашого сприяння розробці та прийняттю Державної цільової програми щодо відновлення екосистеми озера Сасик Татарбунарського району Одеської області та реабілітації прилеглих територій з передбаченням фінансування з Державного бюджету України, адже можливості бюджету Одеської області вкрай обмежені.

Сподіваємося на Вашу підтримку та розуміння!

Депутат Одеської обласної ради

В.М. Шкарівський